

κταιν περιστερομένην ὑπὸ κύκλου φωτός, καὶ ἀποπνέουσιν ἀρρήτον εὐωδίαν.

Τοσοῦτον δὲ τρόμον διέσπειραν τὰ κατορθώματα τῆς ἐν Ἀρσινὴ φρουρᾷ μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν μικρὰν Ἀσίαν καὶ τῶν νήσων Ὀθωμανῶν, ὥστε ὁ Μουσταφᾶς, ἵνα καθυπαχάσῃ αὐτοὺς, ἔστειλεν ἐκεῖ τό τε δέριμα τοῦ μεγάλου ἐχθροῦ τοῦ Ἰσλαμισμοῦ καὶ τὰς κεφαλὰς τοῦ Μαρτινέγγου καὶ τοῦ Βαλιάνη, ὧν τὰ ὀνόματα ἦσαν ἐπίσης φοβερά ὡς καὶ τὸ τοῦ Βραγαδίνου. Τὴν 10 Ὀκτωβρίου ὁ ἀλαζὼν Μουσταφᾶς ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ στόλου εἰς Κωνσταντινούπολιν ἵνα ὑποβάλῃ πρὸς τὸν Σουλτάνον τὰ αἰμοσταγῇ τῆς Κύπρου τρόπαια. Μετ' ὀλίγον ὁμῶς εἰδήσεις ἀπαίσιαι κατετάραξαν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν κύριον αὐτοῦ, αἱ εἰδήσεις τῆς περὶ Ναύπακτον ναυμαχίας. Ὁ χριστιανικὸς κόσμος ἐλησμόνησε τότε τοὺς ἥρωας τῆς Ἀρσινῆς, καὶ αὐτὴ ἡ Ἐνετία ἀνυψώσασα ἀνδριάντας πρὸς τιμὴν τοῦ Βενιέρη καὶ Βαρβαρίγου οἵτινες ἐκυβέρνησαν κατὰ τὴν ναυμαχίαν, παρεῖδε τὸν Βραγαδίνον οὗ τινος ἡ καρτερία ἀπέτρεψε τὸν στόλον καὶ τὸν στρατὸν τοῦ Μουσταφᾶ τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς βοήθειαν τῶν ἀπειλούντων τὰ παράλια τῆς Ἰταλίας.

Τὸ δέριμα τοῦ μάρτυρος τῆς Ἀρσινῆς ἔμεινεν ἐν τῇ κατὰ Κωνσταντινούπολιν ναυστάθμῳ· ὑπεξήρесе δὲ αὐτὸ χριστιανὸς τις αἰχμάλωτος, Πολύδωρος τὸ ὄνομα, καὶ ἐτήρησε μετὰ πολλῆς εὐλαθείας, εἰ καὶ ἐξασκνίσθη καὶ ἔπαθε τὰ πάνδεινα παρὰ τῶν Τούρκων διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν ταύτην. Μόνον ὅτε εἶδον οἱ Ἐνετοὶ τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος ἐκείνου ἀνεμνήσθησαν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Βραγαδίνου, καὶ ἀνήγειραν τὸ μνημεῖον τὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ἁγίων Ἰωάννου καὶ Παύλου. Δυστυχῶς ἡ δικαιοσύνη τοῦ κόσμου τούτου βραδέως ἀμείβει δι' εὐγνωμοσύνης τοὺς εὐεργέτας τῆς ἀνθρωπότητος, ἐνίοτε δὲ καὶ λησμονεῖ αὐτοὺς οὐ μόνον ζώντας ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντας. Ἡ νεωτέρα ἱστορία τῆς Ἑλλάδος παρέχει μυρία ὅσα τοιαῦτα παραδείγματα.

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΚΙΝΑΣ.

—ooo—

Ἐδημοσιεύθη οὐ πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπὸ τοῦ αἰδεσίμου Οὐίλλιαμ Κ. Μίλνς σύγγραμμα περὶ Κίνας ἄξιον λόγου, καθύσον ὁ συγγραφεὺς, ἀποστολὸς ὢν διαμαρτυρούμενος, διέτριψε δεκαπέντε ἔτη εἰς τὴν Κίαν, κατῴρθωσε νὰ ἐπισκεφθῇ πολλὰς πόλεις αὐτῆς καὶ τὰς ἀξιολογωτέρας μάλιστα, οἷον τὸ Μακάον, τὸ Χογκόγκ, τὴν Καντόνην, τὴν Τζουζάν, τὴν Νίγκπο καὶ τὴν Σαγγάνη, καὶ νὰ διελθῇ διὰ τριῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ἐσπούδασε τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ ἀναριθμήτου καὶ ἰδιογενοῦς ἐκείνου λαοῦ. Τὸ περιεργότατον αὐτοῦ σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον διαιρεῖ εἰς πέντε μέρη, περιέχει δύο τινά· πρῶτον ἐξετάζει τὰς περὶ Κίνας καὶ Κινέζων παραδεδομένας ἐν Εὐρώπῃ ιδέας, καὶ δεῦτερον δίδει

εἰδήσεις ὀρθὰς περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἠθίμων αὐτῶν, τὰς ὁποίας μόνος ἐπορίσθη μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ πλείστου κόπου. Εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ προσαρτᾷ μάλιστα καὶ χάρτην γεωγραφικὴν, ἐπανορθοῦντα κατὰ πολλὰ τὰς ἐσφαλμένας ιδέας ὅσας εἶχον περὶ τοῦ τόπου ἐκείνου οἱ Εὐρωπαῖοι μέχρι τῆς σήμερον.

Ἐκ τοῦ περιεργότατου τούτου πονήματος ἀπισπῶντες καὶ ἡμεῖς ἐνίοτε τεμάχια τινὰ θέλομεν δημοσιεῖν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν· ἀρχόμεθα δὲ ἀπὸ τῆς σήμερον.

Οἱ Κινέζοι προσηγορευόμενοι δὲν ἀποβάλλουσιν ὡς ἡμεῖς τοὺς πῖλους, οὔτε τείνουσι πρὸς ἀλλήλους τὰς χεῖρας, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας κλείουσιν αὐτὰς ὡς εἰ πρόκειται νὰ γρονθοκοπηθῶσι, καὶ συσφίγγουσι καλῶς.

Τὸ γεῦμα δὲν ἄρχονται ἀπὸ τοῦ βροφηματος οὔτε προχωροῦσιν ὅπως ἡμεῖς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὀπωρῶν καὶ τῶν ἄλλων τραγημάτων, καὶ καταλήγουσιν εἰς τὸ βόφημα.

Εἰς τοὺς γάμους δὲν φοροῦσι λευκὰ ὡς αἱ ἡμέτεραι γυναῖκες· ἐξ ἐναντίας ὅλαι αἱ περὶ τὴν σχεδὸν λειποψυχοῦσαν νύμφην φοροῦσι κατὰμαυρα. Ἐπὶ ἑνα δὲ μῆνα ἡ νύμφη μένει κατὰκλειστος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ.

Οἱ συνοδευόντες τοὺς νεκροὺς δὲν φοροῦσι μαῦρα, ἀλλὰ κατὰλευκα.

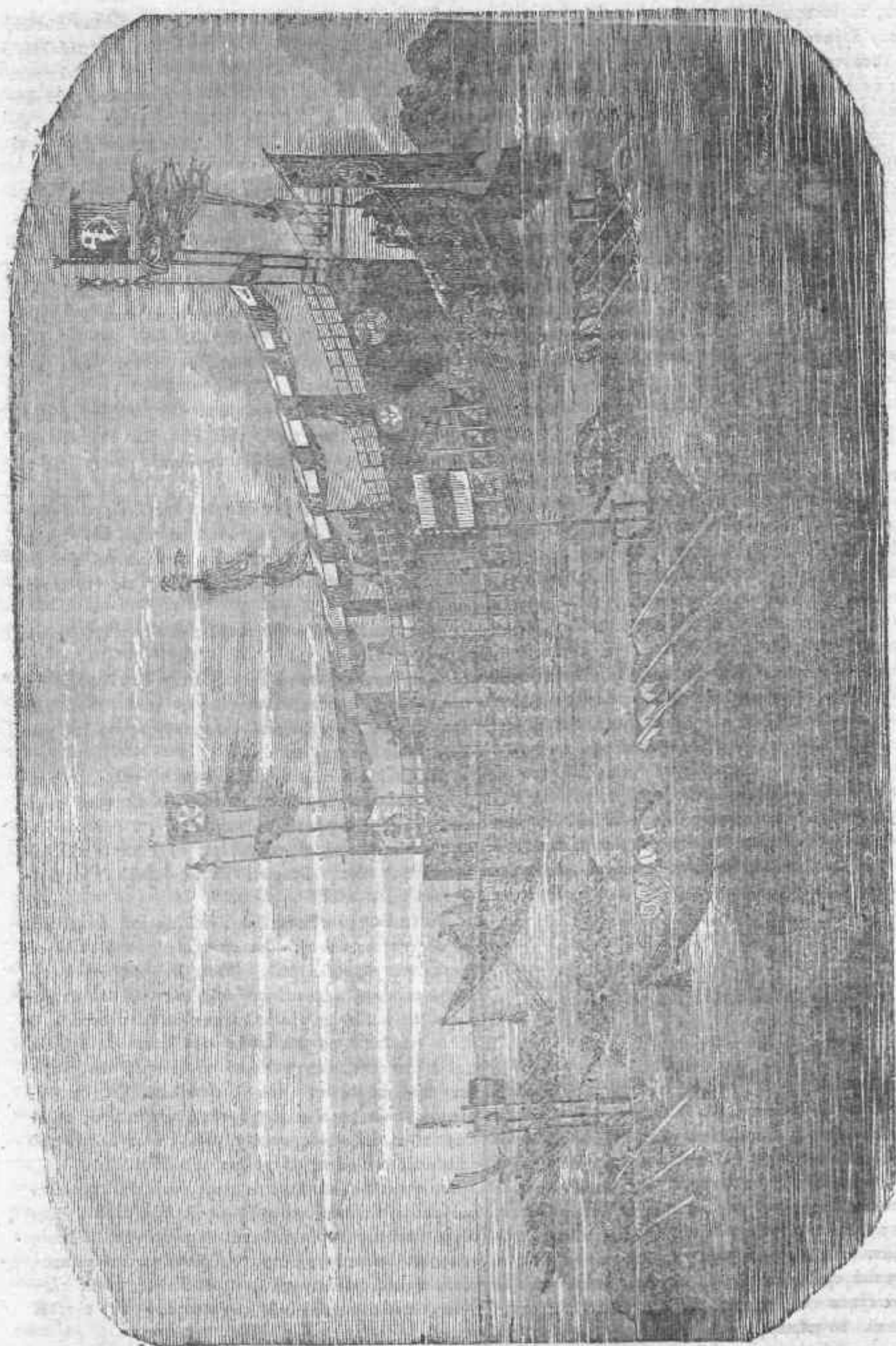
Καὶ ὅταν θέλωσι νὰ διασκεδάσωσιν οἱ Κινέζοι πετῶσιν εἰς τοὺς ἀέρας ἀετοὺς ὡς ἂν ἦσαν μικρὰ παῖδιά· πετῶσι δὲ αὐτοὺς οὐχὶ κρατοῦντες διὰ τῆς χειρός, ἀλλὰ διὰ τοῦ ποδός.

Τὰ βιβλία αὐτῶν ἀρχὴν ἔχουσι τὸ τέλος, καὶ τέλος τὴν ἀρχὴν τῶν ἡμετέρων. Ὁ ἐφ' ἐκάστης σελίδος τίτλος τίθεται εἰς τὸ περιθώριον, ὁ ἀριθμὸς ὑπὸ τὰς σελίδας, καὶ αἱ σημειώσεις οὐχὶ κάτω ἀλλ' ἄνω αὐτῶν· ἀναγινώσκουσι δὲ ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά.

Τὸ ἐπώνυμον τίθεται πρὸ τοῦ κυρίου ὀνόματος, αἱ δὲ μητέρες δὲν φιλοῦσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἀλλὰ τὰ μυρίζουσιν ὡς ἄλλα ῥόδα. Ὅσῳ λαμπρὰ καὶ ἂν εἶναι ἡ σελήνη, φέρουσι καθ' ὁδὸν φανόν, καὶ καθέλκουσι τὰ πλοῖα εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ πλευράν. Ὁ θέλων νὰ ἱππεύσῃ ἀναβαίνει τὸν ἵππον ἐκ δεξιῶν, καὶ ὁ μαθητὴς, ἀπαγγέλλων τὸ μάθημά του, γυρίζει τὴν ῥάχιν εἰς τὸν διδάσκαλον. Τὰ σανδάλια τὰ ὁποῖα φοροῦσι κατὰ τὰς ἐπισιμοτέρας τελετὰς εἶναι ὅσον ἐνδέχεται χονδρά, ἡ δὲ ἄκρα τοῦ πέλματος βάπτεται μετὰ χρῶμα μολύβδου.

Ὡς γνωστὸν οἱ Κινέζοι ξυρίζουσι τὴν κεφαλὴν καὶ μόνον εἰς τὴν κορυφὴν ἀφίνουσιν οὐράν. Τὴν οὐράν δὲ ταύτην ἐπιμελοῦνται κατορθοῦντες νὰ λάβῃ μῆκος πολλὰκις ἐνδὲς μέτρου· ἄλλοτε δὲ καὶ μακροτέραν ἀναδεικνύουσιν αὐτὴν προσθέτοντες ξένας πλεξίδας, πωλουμένας ὑπὸ τῶν κουρέων ἐπὶ εὐτελεῖ τιμῇ.

Εἶδον ἀπείρους Κινέζους περιποιουμένους εἰς ἄκρον τὰς πλεξίδας τῶν. Τὸ πρῶτ', πολλὰ ἐνωρίς, κτενίζονται, ἀλείφονται μετὰ ἐλαιώδη τινὰ ὕλην, καὶ πλέ-

Γιώργος τοῦ ἀντοκράτορος.

καὶ αὐτὰς μετὰ πολλῆς προσοχῆς· οἱ τῶν ἀνω-
 τέρων κληρικῶν ἐμφανίζονται κατὰ ὁλοκληρικὴν τὴν κε-
 φαλήν καὶ γὰρ ὑγείας καὶ γὰρ ἐν σέβασμῳ πρὸς
 τοὺς ἄλλους. Ὁ ἔχων μάλιστα κατὰ μέτωπον δηλοῖ
 ὅτι ἡ εἰς πτωχὸς ἢ ἔχει πένθος.
 Ἡ οὖν αὕτη εἶναι προσφιλεστάτη εἰς πάντας

τοὺς Κινέζους, οἵτινες θεωροῦσιν αὐτὴν ὡς ἐθνικὸν σύμβολον· πολλάκις δὲ καὶ μεταχειρίζονται χρησίμως αὐτήν. Ὁ ναύτης, παραδείγματός χάριν, περιδίδει δι' αὐτῆς τὸν πῖλον ἵνα μὴ ἀρπαγῇ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ὁ παιδαγωγός, εἰς δὲν ἔχη πρὸ χειρὸς τὸ βούλευρόν του, κτυπᾷ μετὰ τὴν πλεξίδα του τοὺς μαθητάς.

Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι εἰς τὴν Κίνα μεγάλη καταβάλλεται προσπάθεια εἰς τὸ νὰ ἐγώσιν αἱ γυναῖκες ἑσὸν ἔνεστι μικροῦς τοὺς πόδας. Ἀπὸ τοῦ ἔκτου ἢ ἐξοδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν κορασιῶν, πολλάκις δὲ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς βρεφικῆς, περιδίδονται σφιγντὶ

ἄλλον οὕτως· οἱ ἄνδρες ἦσαν τόσον ἐκτεταμένοι, ὥστε ὁσάκις ἐξέρχτο τῆς οἰκίας τοὺς εἰδήλους καὶ τοὺς ἐκρυπταν ἐντὸς τῆς χειρὶδος τοῦ ἐνδύματός του.

Ὅλοι οἱ Κινέζοι φέρουσι βεπίδια ἢ μικροσύνια, καὶ ὁ γεωργὸς αὐτὸς ἐνῶ σκάπτει διὰ τῆς μίτης ἀερίζεται διὰ τῆς ἄλλης χειρός. Εἶδον καὶ ἀθωακτικὸν ὅστις ἐπορεύετο εἰς μάχην ἀερίζομενος. Ἄλλοι τινες ἀξιοπισταὶ μὲ ἐδεδάκωσαν ὅτι εἰ στρατιῶται τῶν φορμαίων τῆς Κίτης ἀερίζοντο ἐν ἀλγύῃ τὸ 1841 ἔτος, ἐνῶ ἐπιπτεον ἐπ' αὐτῶν βροχὴ σφαῖρων.

Οἱ Κινέζοι ἀγαπᾶσι καὶ ὑπερβολὴν τὰς λιτ-

Ἀνάγκωσις ἀστυνομικῶν διατάξεων διὰ τυμπαροκρουσίας.

τατα οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ λύνονται ὅταν μόνον παισὶν οἱ γονεῖς ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναπτυχθῶσι πλέον. Ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ ἠθέλησε πρότινων ἐτῶν νὰ καταργήσῃ τὴν βάρβαρον ταύτην συνήθειαν, προστάξας πρὸς τοὺς ἄλλους νὰ μὴ γίνωνται εἰς τὰ παλάτια του κυρία τῆς αὐλῆς τοιοῦτους ἔχουσαι πόδας· οὐδὲν ἦτον ὁμῶς ἐξακολουθεῖ ἡ συνήθεια αὕτη.

Ἀπίστευτον εἶναι τὸ μῆκος τῶν ὀνύχων τῶν Κινέζων· ἔτυχε νὰ ἴδω ἄνθρωπον ἀργυρώνυχρα ἐπονομαζόμενον· τοῦ ἀνθρώπου τούτου οἱ ὀνύχες ἦσαν τοσοῦτον μακροί, ὥστε ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μὴ συντριβῶσι, κατεσκεύασε θήκας ἀργυρᾶς καὶ τοὺς ἐκρυπτεν. Εἶδον

νείας, καὶ τελοῦσιν αὐτὰς πρὸς τιμὴν τῶν ἐγγυρίων δαιμόνων, τοὺς ὁποίους στολίζοντες περιφέρουσι. Γίνονται δὲ μετὰ πολλῆς λαμπρότητος, παρακολουθούντων τῶν ὄχλων, παινιζούσης μουσικῆς, καὶ κυματιζομένων ὁλοσυρικῶν πεποικιλμένων σημαίων. Συνοδεύουσι δὲ αὐτὰς καὶ λόγοι στρατιωτικοί, καὶ παιδιὰ ἀναβαίνοντα ἵππους χαρτίνους πολλάκις, καὶ νέαι ἀνηρτημένοι ὡς ἀμαδρυάδες ἐπὶ δένδρων τὰ ὅποια βαστοῦσι ῥωμαλέοι ἄνδρες.

Γνωστὰ εἶναι εἰς τὴν Εὐρώπην αἱ ἐκ κοκκάλων ἐλέφαντος σφαῖραι αἱ κατασκευαζόμεναι εἰς τὴν Κίναν· δέκα, δώδεκα ἐνίοτε δὲ καὶ πλείοτε σφαῖραι, λεπτοεργημέναι διαφανῶς ἐμπεριέχονται ἡ μία

ἐντὸς τῆς ἄλλης· πῶς δὲ γίνεται τοῦτο οὐδεὶς κατ-
ὀρθωσεν νὰ ἐννοήσῃ εἰς τὴν Εὐρώπην. Πολλοὶ ὑ-
πέθεσαν ὅτι συνέκειντο αἱ σφαῖραι αὗται ἐκ δύο
τεμαχίων, καὶ ὅτι ἦσαν προσκεκολλημέναι μετὰ
πολλῆς ἐπιμελείας ὥστε νὰ μὴ φαίνωνται αἱ γραμ-
μαί· διὰ τοῦτο ἐρρίψαν αὐτάς ἐντὸς ὕδατος ζέοντος,
ἐλπίζοντες νὰ ἀναλυθῇ ἡ κολλητικὴ ὕλη· εἰς μάτην
ὁμως.

Ἰδοὺ πῶς ἔλυσαν τὴν ἀπορίαν μου πολλοὶ τεχνί-
ται Κινεζοὶ· λαμβάνουσι σφαῖραν ἐξ ἐλεφαντίνου ὅ-
στου ὁλοσφύγγυλον, καὶ ποιοῦσιν ἐπ' αὐτῆς κωνικὰς
τινας τρύπας, οὕτως ὥστε αἱ ἀκραι τῶν τρυπῶν νὰ
συμπίπτωσιν εἰς τὸ κέντρον τῆς σφαίρας. Ὁ τε-
χνίτης, περικύπτων τότε διαχωρίζει τὴν κεντρι-
κωτέραν σφαῖραν, καὶ εἰσάγει εἰς ἐκάστην τρύπαν
ἐργαλεῖον ὅξυ καὶ καμπύλον· ἔχει δὲ τὸ ἐργαλεῖον
τὴν ιδιότητά νὰ κόπτῃ τὸ ὅσπουν δι' ἐκάστης τρύ-
πας κατ' ἰσὰς ἀποστάσεις ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας. Ὁ
δὲ τεχνίτης ἐργάζεται πάντοτε διὰ τοῦ βάλθους ἐκά-
στης τρύπας, ἕως οὗ συμπέσωσιν αἱ χαραφαί. Κατ'
αὐτὸν τὸν τρόπον διαχωρίζεται ἡ κεντρικὴ σφαῖρα·
ἀλλ' ἵνα χαραχθῇ καὶ λεπτοουργηθῇ, σῦρει αὐτὴν
ἀλληλοδιαδόχως πρὸς μίαν τῶν μεγαλειτέρων τρυ-
πῶν. Οὕτω πῶς καταργάζεται καὶ τὰς λοιπὰς σφαί-
ρας· ἡ δὲ ἐξωτερικὴ μένει τελευταία.

Αἱ πολύπλοκοι αὗται σφαῖραι εἶναι ἐκ τῶν ἐξαι-
σιωτέρων ἀριστουργημάτων τῆς κινεζικῆς βιομηχα-
νίας, στέλλονται δὲ ἀπείροι εἰς τε τὴν Ἀγγλίαν καὶ
τὴν Ἀμερικήν. (*)

ΓΛΩΣΣΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.

—οοο—

Κύριε Συντάκτα,

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Γλωσσarioύ, τὴν
σειράν τοῦ ὁποίου καταχωρεῖται εἰς τὸ ἀξιόλογον
περιοδικόν σας, σημειοὶ (Πανδώρα, φυλλ. ΣΙΖ' σελ.
20) λέξιν τινὰ τῆς νεοελληνικῆς διαλέκτου Ἑπατα,
ἀναφέρει δὲ πρὸς παράδειγμα καὶ τὴν φράσιν Μώ-
κοψες τὰ Ἑπατα.

Γινώσκοντες ἴσως τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ
γλωσσογράφος τῆς Ἑπείρου γράφει τὴν λέξιν ταύ-
την διὰ τοῦ Η·

Ἐάν σκοπὸς τοῦ ἦτον ν' ἀνάξῃ τὴν ἀξιοθησαύρι-
στον ταύτην λέξιν εἰς τὸ Ἑπαρ, ὠρεῖτε, νομίζω,
νὰ τὴν δασύνῃ. Ἐάν δὲ παράγῃ αὐτὴν ἐξ ἄλλης τι-
νὸς πηγῆς πρὸς τί μεταχειρίζεται τὸ Η·

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔΩΡΑΣ. Τοιαύτην περίεργον σφαῖραν εἶδον
καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Φλωρεντίας· εἶδον δὲ καὶ ἀρίστους
τεχνίτας θαυμάζοντας τὴν κατασκευὴν.

Τὸ κατ' ἐμέ, ἐνόμισα πάντοτε, καὶ θὰ νομίσω,
ἕωσού ὁ εἰρημένος γλωττογράφος μὲ μεταπέισῃ, ὅτι
ἡ λέξις αὕτη τῆς κοινοτάτης συνήθειας πρέπει νὰ
γραφῇ διὰ τοῦ Υ'.

Τὰ Ἑπατα οὐδὲν ἄλλο, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἴ-
ναι, ἢ τὰ Ἑπτια (μέλη τοῦ σώματος). δηλαδή, τὰ
κατώτερα, οἱ πόδες. Εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν σημασίαν
μετεχειρίσθη τὴν λέξιν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, γράψας·
α οἱ δὲ χερσαῖοι ἐχίνοι ὀρθοί, τὰ ὑπτια πρὸς ἄλλη-
λα ἔχοντες υ, τούτέστι, τὰ κατώτερα τοῦ σώματος,
τοὺς πόδας περιπεπλεγμένους ἔχοντες. Ἡ παρεμβο-
λὴ τοῦ α μετὰ τὸ π καὶ τ ἐγένετο χάριν εὐφωνίας,
καθὼς εἰς τὸ Πτίλον παρενέβαλεν ἡ συνήθεια τὸ ι
Πιτίλι, ἢ Φιτίλι, καὶ Φτίλι, καθὼς εἰς τὸ Πεύσσω
ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ περιπτύσσουμαι, καὶ κατ' ἐπέκ-
τασιν παραδέχομαι συμβιβασμούς, συμφωνῶ, ἡ κοι-
νὴ χρῆσις παρεμβάλλει τὸ ι, καὶ προσφέρει Πιτύζω,
embrasser un parti. Τὰ Πιτύζομεν; voulons-nous
nous mettre d'accord?

Τὰ Ἑπατα, λοιπόν, εἶναι οἱ πόδες, οὐχὶ δὲ τὸ
ἥπαρ.

Ἑπατορ, ἀλλαχοῦ δὲ ἐπὶ τὸ ἀρχαιώτερον, Οὐ-
πατορ τόπον ἡ ἐγγύχωρος συνήθεια καλεῖ τὸν χαμη-
λόν, τὸν βαθύν, τὸν υποκαίμενον, τὸν ἐμβύθιον. Οὐ-
τω, καὶ κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Εὐρύκτου Στεφάνου, ὁ
Ἀριστείδης ἀντιτάσσει τὴν ὑπτίαν χώραν πρὸς τὴν
ὀρειαν χώραν.

Δέχθητε εὐμενῶς, Κύριε συντάκτα, τὴν μικράν
μου φιλολογικὴν παρατήρησιν, καὶ σπεύσατε, πα-
ρακαλῶ, νὰ μὲ φωτίσῃτε, ἔάν, πρὸς ἀκρίβωσιν τῆς
ἐτυμολογίας καὶ τῆς ὀρθογραφίας, ἔχητε ἄλλην τινὰ
γνώμην ἐπὶ τοῦ προκειμένου εὐλογωτέραν τῆς
ἐμῆς (*).

Ἀθήναις 19 Μαρτίου 1859.

ΣΠ. ΣΑΜΠΕΡΔΙΟΥΣ

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔΩΡΑΣ. Ὁ Κοραῖς (Απ. IV, 164, V, 88)
παράγει τὰ Ἑπατα πρὸς τοῦ Ἑπαρ· ἡμεῖς δὲ γνωρίζομεν μετὰ
βεβαιότητος ὅτι ἐπου τῆς Ἑλλάδος γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως, καὶ
ἐξαιρέτως ἐν Κωνσταντινουπόλει, λέγοντες «πονῶν τὰ Ἑπατά μου»
ἐννοεῖ ἰδίως ὅτι πονεῖ ἡ σφύρα αὐτοῦ. Σοὺς θέλει μάλιστα ὁ πονῶν
καὶ νὰ θέτῃ εἰς τὴν σφύρην τὴν χεῖρα ἵνα ἀνακουρισθῇ. Ἐκούσαμεν
καὶ ἀσθενεῖς διαγουμένους εἰς ἱατρὸν τὸ πῆλο· τὴν Ἑπάταν, ἥτοι
τῆς σφύρας αὐτῶν, καὶ τὸν ἱατρὸν παραγγέλλοντα ἱατροῦν διὰ τὸ
πῆλο· τῆς σφύρας. Τὸ δὲ πιτίζω, τὸ ὁποῖον προσφέρει ὁ ὄχλος
τραχύτερον μπιτίζω, ροδούμεθα μὴ ἴκω· τουρκικόν, διότι οὕτω
ἐρμηνεύουσιν οἱ Τούρκοι τὸ τελεῖόνω. «Μπιτί, γκατί,» ἦτοι, ὦ·
καὶ οἱ ἡμέτεροι λέγουσιν, «ἐτελείωσα καὶ πάγει.»